



# **Grødeskæring i vandløb**

Erfaringsopsamling af  
metoder, praksis og effekter

## 12.1

### **Anbefaling 1: Skab den nødvendige forvaltningsmæssige ramme**

Den første og helt afgørende anbefaling er at ændre forvaltningspraksis, således at den i overensstemmelse med Vandløbslovens formålsparagraf, Miljømålslovens målsætninger og vandplanernes kravværdier skaber de nødvendige forudsætninger for at gennemføre miljøvenlig grødeskæring.

## **12.1 Anbefaling 1: Skab den nødvendige forvaltningsmæssige ramme**

## 12.2. Anbefaling 2:

.....

Det anbefales i forbindelse med den kommende revision af vandløbsregulativerne og udformningen af vand- og naturplaner først og fremmest at undersøge mulighederne for at **bringe grødeskæringen til ophør.**

## **12.4 Generelle anbefalinger til fremtidens miljøvenlige grødeskæring**

.....

- 1. Sørg i fremtidens regulativer for, at grødeskæringen begrænses mest muligt**



Vandplan 2009-2015

# Smålandsfarvandet

Hovedvandopland 2.5  
Vanddistrikt Sjælland

## **1.4 Retningslinjer**

.....

Retningslinjerne har bindende virkning over for myndigheders fysiske planlægning og administration

.....

Vandløb

.....

**18) Vedligeholdelse af vandløb begrænses mest muligt og udføres kun i et sådant omfang, at det ikke hindrer opfyldelse af de fastsatte miljømål.**

# 1

**Det er helt nødvendigt, at vandløbsloven fastlægger en ufravigelig prioritering, hvor mennesker går forud for en haletudse.**



## Notat vedrørende principper for vandløbsforvaltning

Forfattere: agronomi, afvanding og dræning, afvandings og dræningens funktionspræmisser: Merete Elisabeth Styczen, KU-Science, Carsten Tilbæk Petersen, KU-Science. Forvaltningsmodel, vandløbsforhold: Torsten Vammen Jacobsen, DHI, Sten W. Laursen, VFL.

### Sammendrag

Notatsamlingen, der er udarbejdet på baggrund af en henvendelse fra Danske Vandløb, beskriver de agronomiske problemer, der opleves ved dårlig afdræning og præsenterer en skitse til hvordan vandløbsforvaltningen i fremtiden kunne baseres på designvandspejl i stedet for som nu på en profil- og grødeskæringsbeskrivelse eller en Q/H-kurve. Den beskrevne metode tager højde for det faktiske afdræningsbehov og sætter ikke grænser for, hvordan vandløbet i øvrigt udformes eller vedligeholdes, så længe vandspejlskravene er opfyldt. Vandstanden vil kunne følges via loggere og vandstandspele, hvorved de relevante data bliver tilgængelige for både kommune og lodsejere. Der vil være behov for tilpasninger af vandløbsprofiler og vedligeholdelse, hvilket antages gennemført inden for en flerårig overgangsordning imellem gamle og nye regulativer af hensyn udjævning af indsats og ressourcer. Der sondres mellem vandløb, der har afvandingsformål og vandløb med natur- og miljøformål, hvor denne type regulativ vil være relevant for førstnævnte. Vi har ikke haft mulighed for at gennemregne de foreslåede kriterier for nogle eksempel-vandløb og jordtyper; dette er absolut nødvendigt inden de præcise designkrav fastlægges.

### Indledning

Denne notatsamling er udarbejdet på baggrund af en henvendelse fra Danske Vandløb. Ønsket var en skitse til en alternativ vandløbsforvaltning, der i højere grad tager hensyn til dræningsbehov og som er mere transparent for berørte lodsejere. Baggrunden for henvendelsen er nærmere beskrevet i Bilag 1. Notaterne er udarbejdet under stort tidspres, og de forskellige afsnit er ikke fuldt afstemte efter hinanden. Derfor er forfatterne for de forskellige afsnit specificeret, selv om alle har haft mulighed for at kommentere på de enkelte dele.

### Problemstilling

Merete Styczen og Carsten Tilbæk Petersen

En meget stor del af Danmark var oprindeligt sump. Der findes derfor tegn på dræning tilbage fra middelalderen, og afvandingsbehovet var indtil for relativt nylig den styrende faktor for vandløbsforvaltning. I de senere år har fokus i stedet været på vandløbenes miljøforhold. Ønsket om mindre grødeskæring samt anvendelse af strømrendeskæring indsnævrer det effektive profil, øger risikoen for sedimentation og fører, på grund af øget ruhed, til nedsat vandføringsevne, i alle tilfælde i sommerperioden. I den nuværende forvaltning defineres vandføringsevnen ud fra vandløbets profil og en grødeskæringstilrettelæggelse eller en bestemt Q/H-sammenhæng. I praksis anvendes ofte et såkaldt teoretisk skikkelses-regulativ, hvor der er fastlagt et bestemt profil med en tilføjelse om, at vandløbet kan afvige fra dette, hvis vandføringsevnen er den samme. Sammenligningen mellem det

.....

Ønsket om mindre grødeskæring samt anvendelse af strømrendeskæring indsnævrer det effektive profil, øger risikoen for sedimentation og fører, på grund af øget ruhed, til nedsat vandføringsevne

.....

.....

I praksis anvendes ofte et såkaldt teoretisk skikkelses-regulativ, hvor der er fastlagt et bestemt profil med en tilføjelse om, at vandløbet kan afvige fra dette, hvis vandføringsevnen er den samme.

.....

Sammenligningen mellem det nye og det regulativmæssige profil foregår som en strømningberegning, hvor der antages et Manningtal som udtryk for vandløbets ruhed, typisk en værdi på 30. Imidlertid tages der ikke højde for grøde og andre typer forhøjet ruhed, og **der er derfor risiko for, at den beregnede vandhøjde er mindre end den faktisk observerede.**



Notat til inspiration for vandløbsmyndigheder

# Udarbejdelse af vandløbsregulativer

Erfaringsopsamling og ny viden

*Vandføringsevnebestemt skikkelse.*

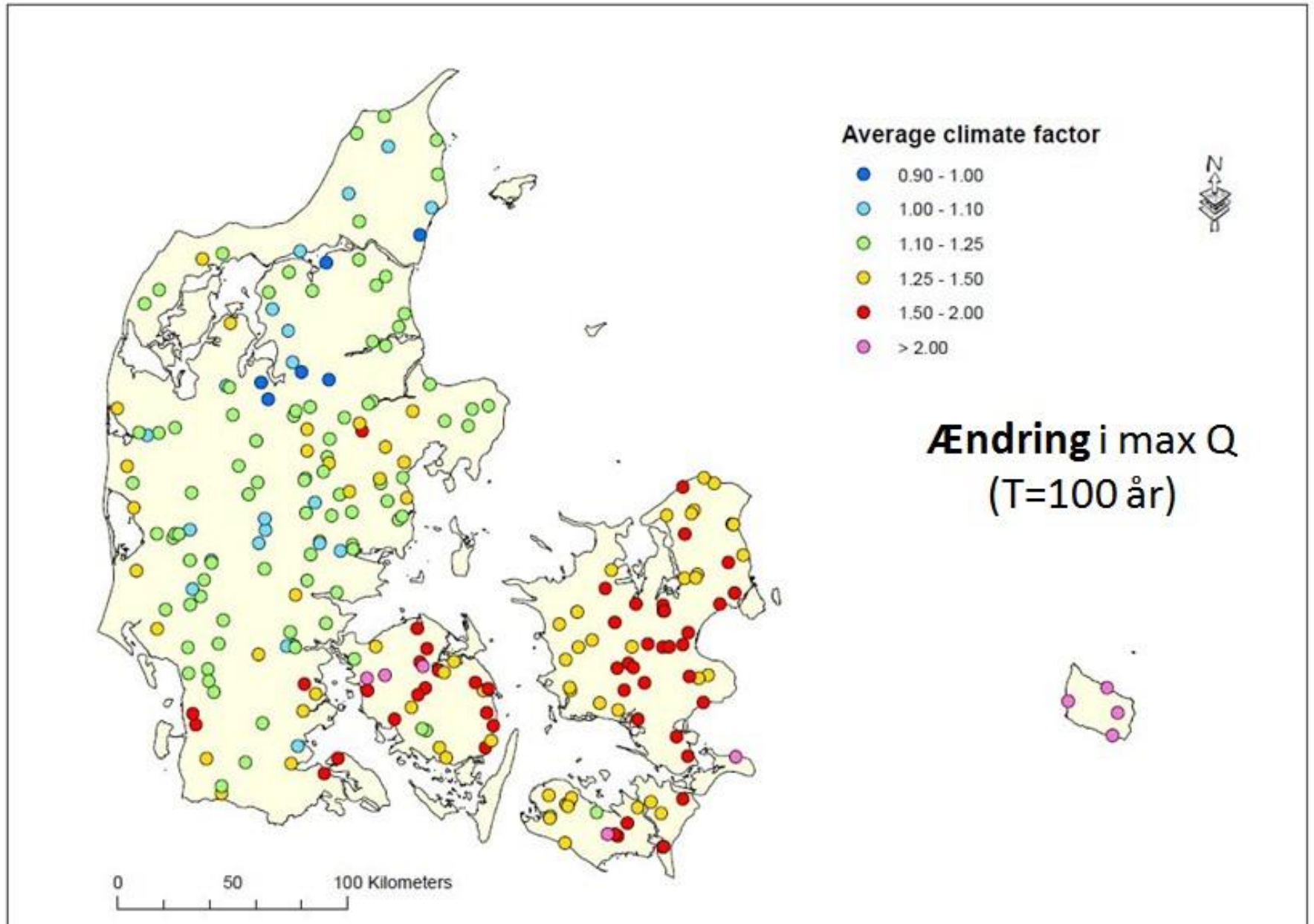
.....

De beregnede kontrolvandspejle er ikke nødvendigvis genkendelige i vandløbet, da beregningen er "teoretisk".

# 2

**Kontrolmetoden for  
vandløbsregulativer  
SKAL være retvisende  
for de faktiske forhold.**

# Klimafaktorer for året





Der er en klar konflikt mellem en forvaltning, der kan føre til nedsat vandføringsevne og et stigende vandføringsbehov. Der er derfor behov for at overveje om de nuværende regulativmetoder i praksis imødekommer vandløbslovens formål om afvanding nu og i fremtiden.

# 3

**Den reelle vandføringsevne  
skal tilpasses til at sikre  
effektiv afvanding ved  
fremtidens  
afstrømningsmængder**